

Anna Burns

Lăptarul

Traducere din limba engleză și note
de Mihaela Ghiță

POLIROM
2019

A doua poveste colportată pe seama acestor insurecționiste lesbiene practice ale avortului a fost aceea că a opta dintre ele, care nu era de la noi din cartier, ci coordonatoarea învățată și pricepută de la filiala soră din centru, ce venea să le viziteze pe femeile noastre la fiecare două săptămâni – ca să le îmbărbăteze, să le încurajeze zeloasă și să le aducă de fiecare dată mormane de pliante privind nenumărate teme feminine –, era de religia celeilalte tabere și, în plus, din țara „de dincolo”. În mod normal n-ar fi fost absolut nici o problemă, având în vedere că, înainte de orice, era femeie, adică mai puțin importantă ca potențială amenințare la adresa activităților paramilitare din cartier decât ar fi fost un bărbat care ar fi venit în vizită în zonă. În al doilea rând, fusese invitată în zonă de șapte femei de-ale locului, ceea ce în mod normal ar fi constituit o asigurare și o recomandare mai mult decât suficiente. Numai că, de vreme ce femeile în cauză nu erau nici ele însele tocmai normale, o invitație venită din partea lor nu cântărea nici pe departe la fel de mult ca una venită din partea oricui altcuiva. Asta însemna că a opta femeie nu mai putea fi lăsată să intre în zonă, cel puțin nu înainte de a fi verificată la sânge. La urma urmei, avertiza gura lumii, nu era oare posibil ca de fapt nici să nu fie o femeie cu teme, o luptătoare pentru emanciparea femeii, ci mai degrabă vreun alunecos *agent provocateur* al statului? După un pic de exagerare și obișnuita amplificare a zvonurilor, a ajuns, firește, spioană. În ochii comunității și mai ales în cei ai paramilitarilor această a opta femeie era un dușman chitit să le ademească pe cele șapte femei naive și țicnite ale noastre să devină informatoare. Așa că într-o seară de miercuri repudiatorii au năvălit în șopron ca s-o ia pe sus. Au dat buzna – cu măști de Halloween, cu cagule, cu arme, iar câțiva dintre ei suficient de siguri de influența și prestața lor ca să renunțe să-și ascundă în vreun fel fața –, însă, odată intrați acolo, nu le-au găsit decât pe cele șapte femei ale noastre, în șaluri

și papuci de casă, servind ceai și chifle și dezbătând cu seriozitate cretonată ramificațiile masacrării femeilor și copiilor de către călărași în timpul bătăliei de la Peterloo din secolul al XIX-lea. Pe pereți, de jur împrejurul șopronului, eclipsând totul și buimăcindu-i o clipă pe repudiatori, se deslușeau amenințătoare afișe enorme înfățișând femei fantastice, emblematice, admirabile, trecute și prezente: doamnele Pankhurst¹, Millicent Fawcett², Emily Davison³, Ida Bell Wells⁴, Florence Nightingale⁵, Eleanor Roosevelt⁶, Harriet Tubman⁷, Mariana

1. Emmeline Pankhurst (1858-1928) a fost o reprezentantă a mișcării radicale feministe, o militantă pentru drepturile femeilor. În 1903, alături de fiica ei, Christabel Pankhurst (1880-1958), a înființat organizația Women's Social and Political Union, cunoscută din 1906 sub numele de „mișcarea sufragetelor”. Având incluse în program nesupunerea civilă și acțiunea directă, sufragetele au organizat marșuri și manifestații și au fost autoarele unor gesturi radicale (incendierea unor cutii poștale și a unor clădiri părăsite, spargerea ferestrelor unor clădiri publice), încălcând legea în mod voit pentru a fi arestate, iar în închisoare au declarat adesea greva foamei.
2. Millicent Garrett Fawcett (1847-1929), sufragetă de marcă și militantă pentru drepturile femeilor.
3. Emily Wilding Davison (1872-1913), sufragetă, a luptat pentru dreptul de vot al femeilor în Marea Britanie la începutul secolului al XIX-lea.
4. Ida B. Wells-Barnett (1862-1931), jurnalistă afroamericană, a militat activ pentru promovarea tratamentului echitabil al americanilor de origine africană.
5. Florence Nightingale (1820-1910) a fost prima infirmieră modernă și precursora serviciului sanitar modern.
6. Anna Eleanor Roosevelt (1884-1962), soția președintelui Statelor Unite ale Americii Franklin Delano Roosevelt, a fost o diplomată și activistă pentru drepturile omului.
7. Harriet Tubman (1822-1913), aboliționistă și activistă americană. Născută în sclavie, a contribuit, ca membră a organizației Underground Railroad, la eliberarea a peste șaptezeci de sclavi de pe plantațiile din Sudul Statelor Unite.

Pineda¹, Marie Curie, Lucy Stone², Dolly Parton³, genul ăsta de femei – dar nici urmă de a opta femeie, fiindcă celelalte șapte, ținând cont de bursa zvonurilor de la noi din cartier, își avertizaseră sora de pericolul iminent și îi puseseră în vedere clar și răspicat să nu vină. Chiar și așa, după ce și-au revenit din șocul falsei impresii generate de prezența altor femei gigantice din trecut alături de cele șapte femei ale noastre, repudiatorii au răscolit micul șopron în căutarea celei de-a opta femei, treabă care le-a luat câteva clipe. Pe urmă le-au avertizat pe femeile cu teme să n-o mai invite, amenințând că avea să fie ucisă ca agent de spionaj, în vreme ce ele însele riscau pedepse drastice pentru complicitate cu statul. Totuși, datorită unei mentalități tot mai răspândite, care implica o atitudine de încredere în sine și îndreptățire, ceva a răbufnit în femeile cu teme și, în mod surprinzător, au anunțat că refuză. Ce voiau ele să spună era că refuză să accepte să li se dicteze ce să facă, că, deși cel mai probabil a opta femeie n-avea să mai revină niciodată, din cauză că repudiatorii stricaseră totul, dacă ar fi decis totuși s-o facă, ele nu doar că n-o s-o respingă, ci o s-o susțină cu fermitate, iar ei, repudiatorii, n-aveau decât să se ducă să se spânzure. Din momentul acela s-au spus lucruri și dintr-o parte, și din cealaltă, repudiatorii au continuat să profereze amenințări, iar femeile cu teme, să denunțe racilele patriarhalismului și ale pedagogiei. Într-un final cele șapte au zis „Peste cadavrele noastre” într-o manieră cam fatalistă, ca și cum ar fi vrut să-și sape singure groapa, lucru care, desigur, le-a convenit de minune repudiatorilor. Spre deosebire de femeile convenționale

1. Mariana de Pineda y Muñoz (1804-1831), legendară luptătoare spaniolă pentru libertate.
2. Lucy Stone (1818-1893), importantă oratoare și sufragetă americană, a militat activ pentru apărarea drepturilor femeilor.
3. Dolly Parton (n. 1946), interpretă și compozitoare de muzică country.

de la noi din cartier, care din când în când se uneau instinctiv și se revoltau ca să pună capăt cine știe cărei probleme politice sau locale scăpate de sub control, aceste șapte femei – oricât de cutezătoare fuseseră în momentul lor eroic, când îi înfruntaseră pe repudiatori – nu constituiau și nici nu puteau constitui aceeași masă critică solidă. Așa încât au zis „Peste cadavrele noastre”, repudiatorii le-au replicat „Foarte bine, peste cadavrele voastre” și dacă nu s-ar fi întâmplat ca femeile convenționale, inclusiv mămica, să audă și pe urmă să se implice în chestiunea respectivă, filiala noastră locală a mișcării internaționale a femeilor și-ar fi încheiat activitatea chiar în momentul acela, în urma decesului subit și violent al tuturor membrilor ei. Întâmplarea a făcut ca femeile normale din cartier să audă și, strângând încă o dată rândurile, să treacă la acțiune. Asta în ciuda reținerilor pe care le simțeau, nu doar fiindcă aveau de-a face cu un alt masiv corp comun, ce reprezenta o mașină de ucis tenace, alcătuită din repudiatori, ci din pricina celei de-a treia povești care circula pe seama acestor nesuferite de femei cu teme, una care le afecta în mod neplăcut și exasperant chiar pe femeile convenționale.

Femeile încălcau întotdeauna interdicțiile de circulație. Era vorba de femeile convenționale, fiindcă până de curând nu existase nici o filială de dată recentă a vreunei organizații de femei. Chestia asta cu încălcarea interdicției de a ieși din casă după o anumită oră se întâmpla din pricină că răbdarea femeilor convenționale fusese pusă la încercare prea multă vreme. Le fusese încercată și răsîncercată și, odată ce își ieșeau din răbdări, furia lor avea să fie îndreptată împotriva oricărui grup de bărbați, de orice religie, de pe oricare mal al apei, care le impuneau reguli, care întreceau măsura cu regulile lor și care se așteptau ca toți ceilalți – adică femeile – să accepte absurditatea tâmpeniei ticluite în mintea lor drept argumentație. Practic, era vorba de mentalitatea cutiei cu jucării, a trenurilor de jucărie din pod, a soldaților de jucărie de pe câmpul de luptă de jucărie și, în cazul statului și al armatei, jucăria

predilectă pe care o scoteau la intervale regulate din cutie o reprezentau interdicțiile de circulație, iar regula era că dacă umblai pe stradă fără bilet de voie după ora optsprezece și, câteodată, chiar și după ora șaisprezece, erai împușcat pe loc, fără ură ori părtinire și fără respect pentru rang. Deci era oricum destul de greu să ai de-a face cu propria specie de paramilitari, cu toate regulile lor arțăgoase și așteptările lor pedante. Dar când trebuia să mai ai în vedere și cealaltă tabără, cu polițaii lor pe jos și călare la fel de ridicoli, era pur și simplu inimaginabil ca, în condițiile date, femeile să nu își iasă din răbdări. Prin urmare, își ieșeau din răbdări – fiindcă viața mergea înainte, aveau copii de hrănit, scutece de schimbat, treburi prin casă, cumpărături pe care să le facă, probleme politice pe care, în măsura posibilităților, să le evite sau să le trateze ca atare. Așadar, își ieșeau din răbdări, răbufneau la unison și, în ciuda faptului că poliția și armata studiau cu atenție problema și operau retușuri prețioase la tactici și strategii înainte să pornească cu carabinele și cu megafoanele ca să se asigure că nimeni nu încâlca interdicția privind circulația după ora prevăzută, femeile acestea o încâlcau, își scoteau șorturile, își puneau pe ele paltoanele, șalurile, baticurile, și, cu radioșanțul operând deja la capacitate maximă, ieșeau din case cu sutele, dinadins și încalcând interdicția, ocupau după ora optsprezece sau chiar și după ora șaisprezece trotuarele și străzile, fiecare petic de teritoriu vizat de interdicție, și se răsfirau pe cât posibil pretutindeni. Și nu ieșeau singure. Aveau cu ele copii, bebeluși care urlau din toți rărunchii, animale de casă de toate soiurile, de la câini și iepuri până la hamsteri și broaște-țestoase. În plus, împingeau landourile și, purtând în mâini fânioane, flămuri, pancarte, strigau „INTERDICȚIA S-A RIDICAT! TOATĂ LUMEA SĂ IASĂ AFARĂ! INTERDICȚIA S-A RIDICAT!”, invitându-i în felul acesta pe toți cei din zonă care nu ieșiseră deja din case să iasă și să sfideze cu toții statul, și, până una-alta, de fiecare dată când femeile convenționale făcuseră lucrul ăsta, când

lansaseră un apel la bunul-simț, poliției și armatei nu le rămăsese decât să constate cum, sub ochii lor, cea mai recentă interdicție de circulație își înceta efectele. Să deschizi focul asupra unui întreg cartier de femei, copii, landouri și carași aurii deopotrivă, să îi treci prin foc și sabie, n-ar fi dat bine, indiferent cât de mult ți-ai fi dorit-o, ar fi părut ceva grav, sexist, disproporționat, și nu doar sub privirea tăioasă a presei ostile de acasă, dar și în ochii mass-mediei internaționale. Așadar, odată interdicția anulată, armata și statul se întorceau la cutia cu jucării ca să vadă ce mai e pe-acolo, în timp ce femeile convenționale – după obligațiile fluturări de steaguri, pichetări, proteste și interviuri ulterioare – se grăbeau să se întoarcă acasă, golind străzile în doar câteva clipe, ca să ajungă să prepare ceaiul de seară.

Așadar, aceasta era procedura standard de încălcare a interdicțiilor de circulație. Totuși în cazul celei mai recente încălcări a interdicției evenimentele nu s-au derulat tocmai la fel. Asta din cauză că acele șapte femei cu teme de la noi au decis ca de data asta să se implice și ele. Ca de obicei, după extrem de multe zile de la instaurarea interdicției, femeilor normale le ajunsese până-n gât. Au ieșit din case, strângându-se în număr mare, în semn de revoltă față de anunțurile „**ÎNTOARCEȚI-VĂ ÎN CASELE VOASTRE. ACEASTA NU ESTE O JOACĂ. ESTE ULTIMUL AVERTISMENT. RESPECTAȚI INTERDICȚIA DE A CIRCULA DUPĂ ORA ȘAISPREZECE. DACĂ NU PĂRĂSIȚI STRADA ÎN...**” Acum însă femeile noastre cu teme se amestecaseră printre femeile normale, iar într-o primă fază cele din urmă au părut că nu se sinchisesc de treaba asta. La urma urmei, oricine era bine-venit să înfrunte statul. Numai că, spre exasperarea femeilor convenționale – și tocmai când reușiseră să anuleze încă o dată interdicția și se pregăteau să fugă acasă ca să se ocupe de cartofi –, femeile cu teme au deturnat scopul încălcării interdicției, deși mai târziu au susținut că nu fusese nicidecum vina lor. Au zis că fusese vina presei și, într-adevăr, presa le reperase pe femeile